

Wypowiedź
wiceministra rolnictwa
**Wsparcie dla polskiego
rybactwa**

Czytaj na stronie 2

Zdaniem prezesa KRIR
**Silna Wspólna
Polityka Rolna**

Czytaj na stronie 2

Rozmowa z Michałem
Modrzejewskim
– prezesem zarządu ZMW

**Małe ojczyzny,
wielkie marzenia**

Czytaj na stronie 3

**Żywność ekologiczna
gwarancją dobrego smaku**

Czytaj na stronie 4

Partnerzy medialni

Rolniczy Portal
Informacyjny
KULTURA WSI.pl

**agro
news.com.pl**
telewizja interaktywna

Chłop potęgą jest i basta

Większe kompetencje dla izb rolniczych

Chłop potęgą jest i basta – mówi Czepiec – jeden z bohaterów „Wesela” Stanisława Wyspiańskiego, a Kazimierz Grześkowiak – współczesny bard wsi polskiej dodaje, że jak huknie czy zagwizda, to od czasów króla Piasta drży ze strachu każda glizda.

Na początku swojej drabiny ewolucyjnej każde państwo było krajem rolniczym. Rewolucja przemysłowa sprawiła jednak, że w wielu krajach na świecie miejsce pól uprawnych zajęły zakłady przemysłowe. W Polsce jednak nadal rolnicy stanowią dużą grupę spo-

teczną, z którą powinni liczyć się decydenci. Nie tylko stanowią oni liczny elektorat, który z chęcią zagospodarowałyby każda partia polityczna, ale przede wszystkim to dzięki nim mamy codziennie świeży chleb na stole.

O sile polskich chłopów mogli się przekonać nasi posłowie oraz eurodeputowani, którzy 12 listopada w Sali Kolumnowej Sejmu RP uczestniczyli w zorganizowanej z inicjatywy Krajowej Rady Izby Rolniczych konferen-

cji poświęconej wpływowi samorządu rolniczego na kształtowanie polityki rolnej. W trakcie kilkugodzinnej debaty około 500 rolników rozmawiało z przedstawicielami administracji rządowej na czele z ówczesnym wicepremierem **Waldemarem Pawlakiem** i ministrem rolnictwa i rozwoju wsi **Stanisławem Kalembą** nie tylko o przyszłości polskiego rolnictwa, ale również reformie Wspólnej Polityki Rolnej po 2013 roku. Z sali w kierunku polityków padło wiele trudnych pytań dotyczących przyszłości polskiej wsi, bowiem wyznacznikiem rolniczego losu i bytu jest ziemia. To od niej przecież uzależnione jest całe chłopskie życie.

Dyskutowano o planach wprowadzenia podatku dochodowego, możliwościach zakupu ziemi oraz zbyt dużych wymaganiach ze strony służb weterynaryjnych czy szkodach wyrządzanych w rolniczych uprawach przez leśną zwierzynę.

Wiktor Szmulowicz, prezes KRIR zwrócił uwagę na fakt, że rolnictwo to jedna z najważniejszych gałęzi gospodarki narodowej, zabezpieczające samowystarczalność żywnościową kraju. W swoim wystąpieniu podkreślił też, że izby rolnicze powinny mieć większe kompetencje – takie jak np. we Francji czy Austrii, gdzie samorząd rolnicze aktywnie współuczestniczy w zarządzaniu rolnictwem.

– Izby są potrzebne, chcemy, by wszystkie decyzje dotyczące wsi i rolnictwa podejmowane były z naszym udziałem. Samorząd rolniczy istnieje już 15 lat i czas zwiększyć jego kompetencje. Chodzi między innymi o możliwość współdecydowania przy sprzedaży państwowej ziemi, zajęcie się doradztwem rolniczym czy szkolnictwem na wsi. Izby są gotowe do podjęcia takich zadań i wzięcia odpowiedzialności za politykę agrarną – mówił prezes KRIR.

O tym, że izby rolnicze powinny mieć większe kompetencje, przekonany jest również minister rolnictwa i rozwoju wsi **Stanisław Kalemba**. Zdaniem szefa resortu rolnictwa, samorząd rolniczy mógłby zająć się między innymi doradztwem rolniczym. W ocenie Kalemba błędem administracji państwowej jest, że nie odważy się przekazać konkretnych zadań izbom rolniczym, chociaż ustawa o izbach rolniczych na to zezwala.

*W czasie Narodzenia Pańskiego życzymy Rolnikom
świętecznej atmosfery w domach i w sercach.
Niech nie zabraknie wśród Nas życzliwych ludzi,
a zdrowie, dostatek i szczęście przebywania z bliskimi
na stałe zamieszka wśród Was*

*Życzymy także, by nadchodzący 2013 rok
był dla wszystkich udany,
by przyniósł jak najmniej problemów,
a rozwiązania tych, które muszą się pojawić,
następowały szybko wraz z zadowoleniem*

*Wesołych Świąt
Zarząd Krajowej Rady Izby Rolniczych*

Widziane z Brukseli

Listopad 2012 roku zapisze się jako trudny okres dla Unii Europejskiej. Problemy dotyczące budżetu na lata 2014–2020 zdominowały debaty polityczne: widmo brytyjskiego weta zawisło nad zjednoczoną Europą i zagroziło Wieloletnim Ramom Finansowym, w tym rozstrzygnięciom istotnym dla europejskich rolników. Właściwie pewne jest, że światowy kryzys gospodarczy odbije się na budżecie – pieniądze dla rolników także będzie mniej. Zgodnie jednak z propozycją przewodniczącego Rady Europejskiej, **Hermana Van Rompuy'a**, kraje członkowskie miałyby prawo przesuwania aż 15% środków między filarami Wspólnej Polityki Rolnej, dzięki czemu nieuniknione cięcia byłyby łatwiejsze do zniesienia.

O samym rolnictwie było głośno w Brukseli dosłownie i w przenośni. W ostatnim tygodniu listopada protestowali europejscy mleczarze, także polscy, domagający się utrzymania kwot mlecznych i wzrostu cen skupu mleka. Wydarzenie to prawie zbiegło się w czasie z konferencją zorganizowaną kilka dni wcześniej przez Polską Federację Producentów Żywności we współpracy z europosełem Czesławem Siekierskim. Spotkanie dotyczyło wpływu Wspólnej Polityki Rolnej na konkurencyjność przemysłu żywnościowego, przede wszystkim właśnie mleka. Prelegenci z Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej wiele miejsca poświęcili także bardzo istotnemu z naszego punktu

tu widzenia przemysłowi cukrowniczemu. Ku niezadowoleniu protestujących, zwłaszcza małych producentów rolnych, wielce prawdopodobne jest jednak, że kwoty mlecznych nie da się utrzymać. Większe są szanse na zachowanie kwot cukrowych.

Problemy polskich rolników i polskie stanowisko w kwestii zmian WPR prezentował w Brukseli minister rolnictwa i rozwoju wsi, **Stanisław Kalemba**. Na spotkaniach z europosłami, **Luisem Manuelem Capoulasem Santosem**, autorem sprawozdania dotyczącego płatności bezpośrednich dla rolników w ramach WPR oraz **Albertem Dessem**, przewodniczącym Europejskiej Partii Ludowej w Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, poruszyliśmy kwestie sporne, takie jak utrzymanie konwergencji płatności bezpośrednich do 6 lat, które naszym zdaniem jest nie do przyjęcia, podobnie jak cięcia w budżecie II filaru, którego, pamiętajmy, jesteśmy ważnym beneficjentem. Przeprowadzone rozmowy pozwalają żywić nadzieję, że w kwestii zmian WPR uda się osiągnąć zadowalającą nas kompromis.

Z kolei nie do przyjęcia dla polskich producentów biopaliw są zmiany dotyczące produkcji paliwa z biomasy proponowane przez Komisję Europejską. Swoje niezadowolenie mieli oni okazję wyrazić podczas konferencji „Biopaliwa ważny impuls dla europejskiego rolnictwa”, którą 28 listopada współorganizowałem z Krajową Izbą Biopaliw.

Uczestnicy spotkania przekonywali, że na zmiany jest przede wszystkim za wcześnie, gdyż implementacja obecnie obowiązujących przepisów rozpoczęła się zaledwie 3 lata temu. Trudno nie zgodzić się z producentami biopaliw, gdy twierdzą, że propozycja ograniczenia do 5% wykorzystania surowców rolniczych w produkcji biopaliw, zaszkodzi rolnikom. Biopaliwa oznaczają dla nich przede wszystkim nowe kierunki zbytu surowców, wzrost zasiewów i zbiorów rzepaku oraz kukurydzy na ziarno. Rolnicy to – cytując dr. **Ireneusza Krawczyka**, uczestnika konferencji – twórcy krajowego rynku biopaliw we wszystkich jego wymiarach. Musimy więc rozmawiać, przekonywać, argumentować – by do „zamachu na rolnictwo”, jak propozycję zmian nazywają producenci biopaliw, nie doszło.

Jarosław Kalinowski
poseł do Parlamentu Europejskiego

*Na Święta Bożego Narodzenia
proszę przyjąć serdeczne życzenia.
Niech w Naszych Domach gości
radość i nadzieja, a Nowy Rok
niech będzie zwiastunem
wszelkiej pomyślności.*

J. Kalinowski

Jarosław Kalinowski
Poseł do Parlamentu Europejskiego

Jarosław Kalinowski

Grupa EPL

Wypowiedź wiceministra rolnictwa

Wsparcie dla polskiego rybactwa

Sektor rybacki miał to szczęście, że Komisja Europejska zatwierdziła znowelizowany „Program operacyjny ryby 2007–2013”. Dzięki temu Programowi, od 2008 r. płynie do tego sektora konkretne wsparcie. Dla polskiego rybactwa wynosi ono 978 mln euro. Przypomnę, że ten sektor obejmuje zarówno tych, co hodują i łowią ryby, jak i tych, co je przetwarzają oraz naukowców zajmujących się rybactwem. Unijne pieniądze zostały przydzielone na poszczególne osie i są sukcesywnie rozdysponowywane.

Pierwsza oś dotyczy potencjału połowowego, w tym modernizacji floty i wypłat rekompensat dla rybaków. Tu wsparcie przekroczyło 100 mln euro i skorzystało z niego ok. 2000 osób, w tym armatorzy rybacki, kapitanowie statków i inne osoby zatrudnione zgodnie z umową o pracę.

Oś druga wspiera hodowlę i chów ryb, włącznie z tzw. płatnościami wodno-środowiskowymi. Dotyczy to stawów hodowlanych, a pod wodą jest w Polsce ok. 60 tys. ha takich stawów. Ich właściciele skorzystali ze wsparcia kwotą ok. 200 mln euro.

Wypłaty z pierwszej i drugiej osi sprawnie realizuje Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, podobnie jak z trzeciej.

Ta oś dotyczy działań wspólnych, promocyjnych i naukowych.

Na te cele przeznaczono znacznie ponad 100 mln euro. W tej kwocie są przewidziane środki na inwestycje, m.in. na budowę przepławek, które mają udrożnić przepływ ryb na tarło. Oś czwarta dotyczy finansowania lokalnych grup rybackich, których mamy 48 i działają one praktycznie w każdym województwie. Są to głównie stowarzyszenia skupiające rybaków, organizacje społeczne i samorządy lokalne. Ma ona za zadanie m.in. wspierać pozytywny wizerunek zawodu rybaka, przypominać tradycję i zachęcać do niego młodych – nie tylko w regionach nadmorskich. Nieprzypadkowo na tę oś przeznaczono blisko jedną trzecią całej kwoty, tj. 313 mln euro. Te pieniądze są wykorzystywane na podstawie lokalnych strategii rybackich i dysponują nimi urzędy

marszałkowskie. Tu mogę pochwalić lokalnych organizatorów, dzięki którym Polska jest liderem w Unii Europejskiej, co do liczby lokalnych grup rybackich. Jest ich u nas 48, a w całej UE jest ponad 200.

Środki pochodzące z tej osi mają także tworzyć miejsca pracy i uatrakcyjnić region – także pod względem turystycznym oraz promować produkty rybackie – zarówno świeże, jak i przetworzone. Chcemy też promować regiony poprzez ryby. To ostatnie jest bardzo ważne, bowiem polskie społeczeństwo spożywa zbyt mało ryb. Statystyczny Polak zjada ok. 13 kg ryb rocznie, a np. Francuzi czy Belgowie ponad 20 kg. Oś piąta tego „Programu” jest techniczna. Są to środki na obsługę administracyjną całości programu PO Ryby 2007–2013.

Kazimierz Plocke
sekretarz stanu
Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Zdaniem prezesa KRIR

Silna WPR

Dyskusje nad projektem nowego budżetu Unii zbliżają się do decydującej fazy. Prace nad wieloletnimi ramami finansowymi UE są jednym z najważniejszych, powtarzających się cyklicznie tematów na forum Unii Europejskiej. Dla polskich rolników najistotniejszą częścią tej dyskusji jest kwestia budżetu przeznaczanego na politykę rolną.

Unijni rolnicy już cierpią z powodu wzrastających kosztów produkcji, kosztownych regulacji oraz ekstremalnych wahań rynków. Z tego względu propozycje te mogą zagrozić bezpieczeństwu żywnościowemu oraz 40 milionom miejsc pracy na obszarach wiejskich.

W opinii samorządu rolniczego unijne wydatki na rolnictwo muszą być utrzymane na co najmniej obecnym poziomie do roku 2020, aby polscy rolnicy mogli w przyszłości prowadzić opłacalną produkcję na jednolitym rynku rolnym. Nie można dalej osłabiać płatności bezpośrednich w pierwszym filarze Wspólnej Polityki Rolnej. Szybka decyzja w sprawie wieloletnich ram finansowych ma kluczowe znaczenie dla wdrożenia w przyszłym roku rozwiązań tworzących silną WPR.

Z tego względu apeluję do Premiera RP Donalda Tuska o podjęcie negocjacji w zakresie wieloletnich ram finansowych na okres 2014–2020 i budżetu Wspólnej Polityki Rolnej i potraktowanie polityki rolnej na równi z polityką spójności.

Z takim apelem organizacja zrzeszająca europejskich rolników oraz spółdzielnie rolnicze – Copa-Cogeca, zwróciła się premierów wszystkich państw europejskich.

Wiktor Szmulewicz
prezes Krajowej Rady
Izb Rolniczych
Wiceprzewodniczący
Komitetu Copa

Czasopismo
Krajowej Rady Izb Rolniczych

Ukazuje się raz w miesiącu.

Wydawane i redagowane na zlecenie Krajowej Rady Izb Rolniczych przez zespół „Poradnika Rolniczego”.

Kolportaż – czasopismo dostępne razem z tygodnikiem „Poradnik Rolniczy”

Krajowa Rada Izb Rolniczych

ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa

Tel.: (22) 623 21 65, fax (22) 623 11 55; www.krir.pl

Red. Nacz. Wojciech Petera, tel.: 606 396 747

e-mail: wojciech.petera@wp.pl; polskawies@poradnik.net.pl

Polska Wieś

■ Związek Młodzieży Wiejskiej dzisiaj to...?

– Dzisiaj u progu XXI w. Związek Młodzieży Wiejskiej to ruch społeczny, oparty na tradycyjnych wartościach ruchu ludowego, czyli wzajemnej pomocy, solidarności i poszanowaniu indywidualności oraz sprawiedliwości społecznej – bez przywilejów, jakie może dawać urodzenie, bogactwo czy władza. Te wartości stanowią o sile Wspólnoty Europejskiej, a zarazem są wkładem wielu pokoleń rodzin chłopskich w solidarną i otwartą Europę.

Jesteśmy przekonani, że aktywność naszego pokolenia nie może realizować się w sferze prywatności czy opozycji, ale poprzez wolności obywatelskie, a co za tym idzie – odpowiedzialnym uczestnictwem w życiu publicznym.

Naiwne przeświadczenie o braku możliwości wpływu młodych ludzi na życie publiczne prowadzi w konsekwencji do utraty świadomego obywatelstwa i czyni wielu z nich „poddanymi” w demokratycznej Polsce.

Nasza młodzież wychowywana jest w duchu wartości chrześcijańskich, poszanowania prawa, szacunku dla pracy, a także w poczuciu potrzeby uczestnictwa w życiu publicznym, poczuciu odpowiedzialności za losy polskiej wsi i naszej ojczyzny.

To właśnie liderzy Związku, świadomi obywatele Zjednoczonej Europy, demokrację przyszłości powinni budować tu i teraz!

Gospodarka wolnorynkowa ignoruje słabszych i nie dostrzega problemów społecznych, których rozwiązanie nie stanowi zysku. Dlatego Polsce i Europie potrzebna jest energia młodego pokolenia polskiej wsi, manifestująca się poprzez odpowiedzialne i aktywne uczestnictwo w życiu publicznym.

Polska i Europa potrzebują młodych ludzi potrafiących się organizować celem realizacji swoich interesów, potrzeb i wartości, a co za tym idzie, wpływać na decyzje publiczne, działając dla dobra wspólnego. W nadchodzących latach najważniejsze obszary aktywności naszego Związku to edukacja, przedsiębiorczość, rolnictwo i samorząd.

W tych obszarach chcemy budować konkretne programy i realizować projekty z udziałem młodych ludzi, tak aby mogli podnosić swoje kwalifikacje, realizować swoje pasje oraz zdobywać doświadczenie na wspólnym europejskim rynku pracy.

Z MICHAŁEM MODRZEJEWSKIM – prezesem zarządu krajowego Związku Młodzieży Wiejskiej rozmawia Wojciech Petera

Małe ojczyzny, wielkie marzenia

■ Co udało się wam zrobić w mijającym właśnie 2012 roku?

– Rok 2012 był dla nas kolejnym rokiem bardzo intensywnej pracy u podstaw. Nasi liderzy w gminach i powiatach ciężko pracowali, angażując się w działalność społeczną, realizując w praktyce motto XI Krajowego Zjazdu Delegatów ZMW – „Małe ojczyzny, wielkie marzenia”. Nasza aktywność skupiała się w kilku najważniejszych obszarach, tj. edukacja, przedsiębiorczość, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży, nowoczesne rolnictwo, współpraca między narodowa, dziedzictwo kulturowe. W każdym z tych obszarów realizowaliśmy konkretne programy i projekty dedykowane młodym mieszkańcom wsi.

Związek Młodzieży Wiejskiej prowadził w br. Inkubatory Organizacji Pozarządowych i Inkubatory Ekonomii Społecznej w 20 powiatach. W ramach naszej działalności założyliśmy na terenie gmin wiejskich blisko 90 organizacji pozarządowych skupiających 1500 lokalnych liderów. Walczyliśmy z wykluczeniem społecznym organizując wypoczynek letni w formie kolonii i półkolonii dla dzieci rolników. Dzięki zaangażowaniu oraz aktywności naszych wolontariuszy i partnerskiej współpracy z samorządem, z tej formy wsparcia skorzystało 8000 najuboższych rodzin rolniczych. Do ważnych przedsięwzięć w obszarze promocji nowoczesnego rolnictwa należały: Olimpiada Młodych Producentów Rolnych oraz konkurs Innowacyjnej Młody Rolnik. Po raz kolejny w tym roku uruchomiliśmy program nauki przedsiębiorczości dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych pn. Przedsię-

biorcza Młodzież. Bardzo ważnym, a dla mnie osobiście chyba najważniejszym przedsięwzięciem był pilotażowy program, w ramach którego utworzyliśmy 4 spółdzielnie pracy w woj. podlaskim. Nawiazaliśmy tym samym do pięknych tradycji ZMW „Wici” z okresu międzywojennego.

■ Jakie są priorytety ZMW w 2013 roku?

– W roku 2013 Związek Młodzieży Wiejskiej będzie obchodził 85. rocznicę powstania. Z głębi tych 85 lat płynie dla obecnego pokolenia ZMW najbardziej oczywiste przesłanie, które można wyrazić cytując słowa Adama Bienia (prezes zarządu głównego ZMW „Wici” w latach 1929 – 1931) – „Wobec przeszłości pochylić głowę, ale wobec przyszłości zakasać rękawy”.

■ Jakie są postulaty, Związku Młodzieży Wiejskiej, jeśli chodzi o nową perspektywę finansową 2014 – 2020?

– 5 września br. minister rolnictwa Stanisław Kalemba spotkał się z członkami prezydium Zarządu Krajowego Związku Młodzieży Wiejskiej. Przedmiotem rozmowy była nowa unijna perspektywa finansowa 2014 – 2020. ZMW przedstawił szereg pomysłów i postulatów związanych z nową perspektywą finansową m.in. zwiększenie środków w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego dla mieszkańców wsi w obszarze edukacji, zatrudnienia, przedsiębiorczości i integracji społecznej. Ponadto ZMW zaproponował wdrożenie w ramach EFRROW 2014 – 2020 nowych działań, takich jak: ułatwianie startu młodym przedsiębiorcom powiązanych z funduszem mikropożyczek oraz finan-

sowanie zagranicznych staży i praktyk dla uczniów szkół rolniczych oraz młodych rolników. Zdaniem ZMW, ważnym kierunkiem interwencji w nowej perspektywie finansowej powinno być stworzenie systemu profesjonalnego doradztwa zawodowego dla rolników i domowników prowadzących małe gospodarstwa rolne. Związek jako członek Polskiej Rady Organizacji Młodzieżowych i Europejskiej Rady Młodych Rolników zadeklarował pełne wsparcie dla działań ministra w obszarze nowej perspektywy finansowej na lata 2014–2020.

■ Na co, pana zdaniem, jako szefa ZMW nasz rząd powinien zwrócić uwagę, jeśli chodzi o stworzenie jak najlepszych warunków dla rozwoju młodzieży zamieszkałej na terenach wiejskich?

– W strategii Europa 2020 wyznaczono ambitne cele, których osiągnięcie zapewnić ma inteligentny, trwały i sprzyjający włączeniu społecznemu wzrost gospodarczy. Aby tak się stało, niezbędny jest udział młodzieży. Koniecznym warunkiem uwolnienia potencjału młodzieży i osiągnięcia celów strategii Europa 2020 jest kształcenie i szkolenie na wysokim poziomie, skuteczna integracja z rynkiem pracy oraz większa mobilność młodych. Pomimo niespotykanych dotąd możliwości oferowanych we współczesnej Europie, osoby młode zamieszkujące obszary wiejskie w Polsce nadal napotykają na różne trudności w systemach kształcenia i szkolenia oraz w dostępie do rynku pracy, które pogłębił kryzys gospodarczy. Dlatego polskiej wsi i młodzieży na wsi potrzebna jest spójna i nowoczesna polityka młodzieżowa. W naszej o-

nie powinna się ona opierać na dwutorowym podejściu: konkretne inicjatywy, czyli działania ukierunkowane na młodzież w takich obszarach, jak uczenie się pozaformalne, zaangażowanie, wolontariat, praca z młodzieżą z jednej strony oraz inicjatywy włączające problematykę młodzieżową do innych polityk sektorowych, stymulując tym samym podejście przekrojowe, nadające wymiar młodzieżowy innym obszarom i politykom. Naszym zdaniem, polityka młodzieżowa kierowana na obszary wiejskie powinna bazować na faktach, być rzeczowa i adekwatna do potrzeb młodych ludzi mieszkających na wsi.

Diagnoza sytuacji młodzieży na obszarach wiejskich jest powszechnie dostępna, dlatego chcielibyśmy przywołać tylko kilka danych statystycznych, które z naszego punktu widzenia są niepokojące. Jedną z takich danych jest odsetek osób w wieku 20 – 29 lat korzystających z usług edukacyjnych w trybie szkolnym i pozaszkolnym, który na obszarach wiejskich jest średnio o 35 proc. niższy w porównaniu z miastami pow. 500 tys. Badając skalę wykluczenia społecznego na wsi, w szczególności wśród rodzin rolniczych, okazuje się, że 31 proc. rolników jest w grupie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, a 21,4 proc. rolników należy do grupy osób wykluczonych społecznie. Zestawienie tych danych w naszej ocenie wskazuje na pogłębiający się negatywny trend, tj. niski status materialny rodziców pozytywnie skorelowany z niskimi aspiracjami edukacyjnymi dzieci i młodzieży. W dłuższej perspektywie, przy tak dynamicznym rynku pracy, osoby młode w grupie wiekowej, nie podnoszące swoich kompetencji i kwalifikacji, znajdują się poza tym rynkiem pracy. Rodzi to poważne i negatywne konsekwencje również dla budżetu naszego kraju, systemu ubezpieczeń społecznych i charakteru naszej polityki społecznej. Dlatego spójna i nowoczesna polityka młodzieżowa na obszarach wiejskich powinna być również fundamentem nowego paradygmatu polityki społecznej realizowanej na obszarach wiejskich, odejścia od „degradujących” zasiłków socjalnych na rzecz równych szans w dostępie do edukacji i rynku pracy.

■ Dziękuję za rozmowę.

**EXPOM
KROŚNIEWICE**

PL 99-340 Krośniewice, ul. Parkowa 2
tel.: +48 (24) 252 30 03, 252 43 06
fax: +48 (24) 252 16 50, kom. 0605-540-287
internet: www.expom.eu
e-mail: expom@expom.com.pl
weremczuk@wp.pl

JACEK

TYTAN

TYTAN
z włóką

PARTNER

UNIWERSAL
BIS

AJAX

LECH

WICHER

GOLIAT

Rynek żywności ekologicznej w Polsce jest jednym z najbardziej dynamicznych pod względem rozwoju segmentów rynku produktów spożywczych. Udział tego typu produktów stanowi ok. 0,3% całości rynku, jednak wykazuje się on stałym, około 20-procentowym wzrostem w skali roku. Przybywa producentów tego typu żywności, jak również zwiększa się areał ekologicznych użytków rolnych. Szacuje się, iż obecnie rynek żywności ekologicznej w Polsce jest wart około 400 mln złotych, z perspektywami na dalszy dynamiczny rozwój w kolejnych latach. Według danych

na konkurencję z nowoczesnym rolnictwem zachodnioeuropejskim, gdzie stosowano intensywne metody upraw i hodowli. Szybko jednak okazało się, że to, co początkowo było w Polsce źródłem obaw i kompleksów czyli nadmierne rozdrobnienie gospodarstw rolnych, klasyczne metody uprawy, brak używania na szeroką skalę chemicznych nawozów i środków ochrony roślin - obecnie stało się naszym atutem w walce o nowoczesnego konsumenta, dla którego ekologiczna żywność jest atrakcyjnym towarem na rynku.

Wraz z każdą rzeczą, która staje się naszą własnością, kupuje-

ników warunkujących popyt na żywność ekologiczną w kontekście przeobrażeń rynku żywności ekologicznej w Polsce i innych krajach Europy. Badanie na reprezentatywnej grupie osób wykazało, że aż 52,5% konsumentów deklaruje kupowanie tego typu produktów, jednak ze wszystkich tych osób tylko 11,1% robi to regularnie, 27,2% okazjonalnie, a 13,6% sporadycznie. Znaczna większość respondentów nie kupuje żywności ekologicznej lub robi to rzadko. Oznacza to, że rynek ten ma duży potencjał, jednak konsumenci muszą się przekonać do tego typu produk-

logiczne konsumenci kupują w dużych sklepach, a następnie na targowiskach i bazarach oraz w sklepach specjalistycznych – takich jak piekarnie czy sklepy mięsne, w których sprzedawany jest jeden rodzaj produktów.

Nie ulega wątpliwości, że rynek żywności ekologicznej w Polsce jest perspektywiczny i ma duży potencjał rozwojowy. Konieczne jest jednak jej promowanie poprzez dostarczanie konsumentom rzetelnych informacji na jej temat. W październiku bieżącego roku ruszyła ogólnopolska Kampania promocyjno-informacyjna pt. „ŻYWNOSĆ EKOLOGICZNA gwarantując

KRIR za zwiększeniem środków finansowych na kredyty preferencyjne

Zarząd KRIR wnioskuję do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministra Finansów o zwiększenie puli środków na kredyty preferencyjne. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa jest zobowiązana do pomagania rolnikom w spłacie kredytów zaciągniętych na inwestycje w gospodarstwach, na odbudowę zniszczeń powstałych na skutek klęsk żywiołowych oraz na zakup ziemi.

Zarząd KRIR wielokrotnie podkreślał celowość zwiększenia środków finansowych na kredyty preferencyjne. Popularność takiej formy pomocy jest wśród rolników na tyle duża, że już w pierwszym kwartale 2012 roku została wyczerpana pula środków przeznaczona na ten cel.

– Dzięki kredytom preferencyjnym rolnicy mają możliwość zakupu gruntów rolnych, przeprowadzenia modernizacji i rozbudowy gospodarstwa, a także zmiany kierunku na bardziej dochodowy. Na rolnicze kredyty preferencyjne decyduje się coraz więcej osób prowadzących własne gospodarstwo rolne, ponieważ jest to uwarunkowane niską stopą procentową, możliwością wydłużenia czasu spłaty oraz zastosowaniem karencji w spłacie kredytu – mówi Wiktor Szmulewicz, prezes Krajowej Rady Izby Rolniczych.

WOP

ŻYWNOSĆ EKOLOGICZNA gwarancją dobrego smaku

Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (IHMARS), powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w Polsce w 2010 roku zwiększyła się o ponad 86 tys. ha, co wskazuje na rosnące zainteresowanie polskich rolników tym segmentem rynku żywności. IHMARS odnotowała również, iż w 2011 roku powierzchnia upraw ekologicznych wyniosła ponad 605 tys. ha, stanowiąc 4% wszystkich upraw w Polsce. Pomimo dynamicznego wzrostu, przykłady pozostałych państw europejskich pokazują, jak wiele przed nami. W Austrii użytki ekologiczne stanowią aż 19,7% wszystkich upraw, w Szwecji 14,1%, w Estonii 12,5%, natomiast u naszego sąsiada z południowej granicy 10,5%. Można przypuszczać, że jest to kierunek, który będzie się rozwijać również w naszym kraju.

Kiedy w 2004 roku Polska przystąpiła do Unii Europejskiej, pojawiły się obawy, że rolnicy będą mieli utrudnio-

ny filozofię, w myśl której została ona wytworzona. Zgodnie z zasadą „jesteś tym, co jesz”, ma to szczególne znaczenie w odniesieniu do żywności. Rolnicy ekologiczni to osoby, które dobrowolnie zdecydowały się podjąć trud wytwarzania żywności według tradycyjnych metod. Stosowanie chemicznych nawozów czy pestycydów jest pójściem na łatwiznę, zrzucając odpowiedzialność za naszą konsumpcję na następne pokolenia, które będą musiały zmagać się ze zdegradowanym środowiskiem. Wyższe nakłady pracy, jakich wymaga produkcja żywności ekologicznej sprawiają, że może być ona droższa niż konwencjonalna. Jednak jest to prawdziwa cena żywności wytworzonej z pasją i zaangażowaniem, którą warto zapłacić.

W 2011 roku Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego (SGGW) opracowała raport dotyczący czyn-

tów, wdrażając w czyn swoje zamierzenia. Z tych badań wynika, że zdecydowanie najchętniej kupowanym produktem wytwarzanym według zasad rolnictwa ekologicznego są jaja. Na kolejnych miejscach plasują się owoce i warzywa, pieczywo i produkty zbożowe, nabiał i mięso.

Badania obejmowały także główne motywy zakupu żywności ekologicznej. Według raportu SGGW, wśród najważniejszych z nich znajdują się: troska o zdrowie, wolność od modyfikacji genetycznych oraz smak żywności ekologicznej. Nieznacznie mniej ważne okazały się: troska o stan środowiska naturalnego oraz poszanowanie praw zwierząt. Istotne dla konsumentów było także to, że kupując żywność ekologiczną wspierają polską wieś, że żywność ta jest produkowana metodami tradycyjnymi oraz że nie zawiera sztucznych dodatków. Raport wskazuje, że najczęściej produkty eko-

dobrego smaku”. Kampania realizowana jest przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi i ma na celu popularyzację konsumpcji certyfikowanej żywności ekologicznej. W ramach Kampanii realizowane są publikacje prasowe, promocja w Internecie, obejmująca spoty reklamowe, filmiki z polskich gospodarstw ekologicznych, fanpage oraz oficjalny blog Kampanii.

Od dnia 1 lipca 2012 r. na opakowaniach produktów ekologicznych jest obowiązkowe umieszczenie wspólnotowego logo:

Smakowita wieprzopedia

W Rzeszowie 24 listopada przy ulicy Paderewskiego 30 w centrum handlowym SPAR odbyła się promocja portalu internetowego www.wieprzopedia.pl. Promocja polegała na degustacji wędlin podkarpackich producentów i rozdawaniu materiałów promocyjnych.

W sobotę 24 listopada w sklepie SPAR hostessy częstowały klientów sklepu wysokogatunkowymi wędlinami podkarpackich producentów: Połędwicą Chłopską, Szyneką Firmową, Wędzonką Geesowską, Kiełbasą Wiejską, Kabanosem Dukielskim, Kiełbasą Suchą Pieczoną, Szyneką Pieczoną i zachęcały do odwiedzenia stoiska.

Klienci, którzy w tym dniu odwiedzili sklep SPAR, byli informowani o wysokich walorach produktów mięsnych z wieprzowiny oraz o możliwości odnalezienia lokalnych producentów, sklepów

z wieprzowiną poprzez portal internetowy www.wieprzopedia.pl, który jest bazą informacji dotyczących mięsa wieprzowego i jego przetworów.

Na stoisku oprócz wędlin znajdowały się również ulotki i kalendarze, które hostessy rozdawały klientom sklepu SPAR. Portal www.wieprzopedia.pl powstał w ramach projektu „Smaki polskie – wieprzowina – polska tradycja” i jest realizowany przez Krajową Radę Izby Rolniczych ze środków pochodzących z Funduszu Promocji Mięsa Wieprzowego.

PIR

Obowiązek uprawy wszystkich gruntów rolnych

Świętokrzyska Izba Rolnicza wnioskuję do Ministra Rolnictwa i Ministra Finansów o pogłębioną analizę i podjęcie działań stymulujących rozwój a nie tylko tworzenie kolejnych ciężarów fiskalnych w systemie opłat, składek i podatków dla prowadzących gospodarstwa rolne. W ocenie samorządu rolniczego ziemi świętokrzyskiej system fiskalny powinien uwzględniać posiadaną powierzchnię dla gospodarstw rodzinnych, a w przypadku przedsiębiorstw rolnych osiągany dochód. Dlatego zdaniem IIR konieczne jest wprowadzenie rozwiązań

nakładających obowiązek uprawy wszystkich gruntów zakwalifikowanych jako rolne. Skoro nie działa motywująco zachęta w postaci dopłat obszarowych należy wprowadzić sankcje 3 krotnie zwiększonego podatku rolnego od posiadanych gruntów rolnych za zaniechanie produkcji. Ziemia rolnicza jest dobrem ogólnym przekazany przez poprzednie pokolenia i nie może to dobro być marnowane przez obecnego właściciela.

WOP

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia oraz Szczęśliwego Nowego Roku życzy Rolnikom Expom Krośniewice

VII Posiedzenie KRIR

W siedzibie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w Warszawie, 4 grudnia 2012 roku odbyło się VII Posiedzenie Krajowej Rady Izby Rolniczych IV Kadencji. W obradach uczestniczyli przedstawiciele (prezysi i delegaci) samorządu rolniczego z terenu całej Polski. Członkowie Krajowej Rady Izby Rolniczych między innymi wysłuchali informacji z dotychczasowej działalności zarządu KRIR oraz pozytywnie zaopiniowali projekt uchwały w sprawie budżetu KRIR na 2013 rok oraz przyjęli stanowisko odnośnie ośrodków doradztwa rolniczego.

Dyskutowali też na temat aktualnej sytuacji na polskiej wsi oraz przyszłości Wspólnej Polityki Rolnej. Tym razem obrady trwały nieco dłużej niż zwykle, ponieważ uczestniczył w nich Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi **Stanisław Kalemba**, który cierpliwie i bez pośpiechu odpowiadał na pytania rolników. Towarzyszyła mu **Zofia Szalczyk**, podsekretarz stanu w MR i RW oraz Leszek Świętochowski, prezes Agencji Nieruchomości.

Pytań było wiele i nie należały one do łatwych. Szczególnie te dotyczące powiększenia gospodarstw rodzinnych w oparciu o grunty należące do Agencji Nieruchomości Rolnych.

Zdaniem **Juliana Sierpińskiego**, prezesa Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej, nie są tworzone warunki sprzyjające racjonalnemu wykorzystaniu potencjału produkcyjnego Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, liczy się jedynie doraźny wpływ do budżetu państwa.

W ocenie przedstawicieli ZIR, sprzedaż prowadzona przez ANR nie przyczynia się w żadnym stopniu do poprawy struktury agrarnej gospodarstw rodzinnych, natomiast kolejne nieruchomości trafiają do osób reprezentujących duże podmioty gospodarcze powiązane z kapitałem zagranicznym. Jest to dla nich znakomita, kolejna lokata kapitału, podczas gdy dla rolników ziemia stanowi niezbędny warsztat pracy.

Szczególnie dojmujący jest, problem dopuszczania udziałowców spółek (najczęściej z udziałem kapitału zagranicznego) w roli rolników indywidualnych do przetargów ograniczonych na sprzedaż ziemi. Nierzadko jest to nawet ziemia, która została wcześniej wyłączona przez Agencję z przedmiotu dzierżawy danej spółki.

Nabywca, z którym rolnicy indywidualni nie są w stanie konkurować

finansowo, wnosi następnie nabyte grunty aportem do spółki, czyli w ten sposób wyłączone przez ANR grunty wracają do firmy, stają się jej własnością i absolutnie nie służą powiększeniu gospodarstw rodzinnych! Następnie nabywca – cały czas w fałszywej roli rolnika indywidualnego – przystępuje do kolejnych takich przetargów.

Samorząd rolniczy jest bezsilny, a wśród rolników indywidualnych dążących do powiększenia gospodarstw rodzinnych, narasta rozgorzenie i niezadowolenie – mówi J. Sierpiński.

Problem poprawy zasad dopuszczania osób do udziału w przetargach ograniczonych był jednym z głównych przyczyn tegorocznych protestów zachodniopomorskich rolników, a także tematem negocjacji pomiędzy Izłą, Międzyzwiązkowym Komitetem Protestacyjnym a Prezesem ANR i przedstawicielami Ministerstwa Rolnictwa. Do tej pory jednak brak szczegółowych rozwiązań a samo odwoływanie pojedynczych przetargów nie uzdrawia sytuacji, odwołując jedynie sprawę w czasie.

WOP

Samorząd rolniczy reaguje

Prezentujemy pismo **Wiktora Szmulewicza** – prezesa Krajowej Rady Izby Rolniczych, skierowane do Premiera RP **Donalda Tuska** stanowiące reakcję samorządu rolniczego na wywiad z **Ministerem Rozwoju Regionalnego Elżbietą Bieńkowską**, który ukazał się w **Gazecie Wyborczej** 29.10.2012 r.

Pan
Donald Tusk
Prezes Rady Ministrów

Szanowny Panie Premierze,

Mając na względzie jeden z ostatnich wywiadów z Panią Elżbietą Bieńkowską – Ministerem Rozwoju Regionalnego, jaki ukazał się w **Gazecie Wyborczej** z dnia 29.10.2012 r. w „Rozmowie dnia” w artykule „Nie powiemy – dopłaty dla rolników albo weto” – zamieszczonego również na stronie internetowej Platformy Obywatelskiej w zakładce aktualności PO w mediach – pragnę wyrazić głęboki sprzeciw i dezaprobatę wobec tak wygłaszanych opinii nt. WPR, w szczególności w okresie ciągłych negocjacji z Komisją Europejską w zakresie ustaleń dotyczących przyszłego kształtu i rozdysponowania budżetu UE na lata 2014-2020.

Środowisko rolnicze w Polsce stanowczo sprzeciwia się wyrażonej przez Panią Minister E. Bieńkowskiej opinii dotyczącej przyszłych zamierzeń Rządu RP w dalszym procesie negocjacyjnym z Komisją Europejską. Wyrażony w tytule artykułu pogląd potwierdzony i rozbudowany w dalszej części wywiadu stawia Polskę w gorszej pozycji negocjacyjnej, w szczególności Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, podczas ustaleń budżetu WPR dla Polski na lata 2014-2020.

W opinii samorządu rolniczego, jakim są izby rolnicze, publiczne wystąpienie Pani Minister E. Bieńkowskiej ukazujące przyszłe postępowanie Rządu na obecnym etapie negocjacji z UE jest działaniem wpływającym na szkodę Państwa Polskiego. Ponadto należy nadmienić, że rozwój obszarów wiejskich ma jedynie sens i znaczenie, jeżeli powyższe obszary są zaludnione przez producentów żywności i rolników, o czym wydaje się zapominać Pani Minister, tworząc wizję rozwoju i skoku cywilizacyjnego wsi, poprzez pozbanienie rolników dopłat bezpośrednich.

Powstaje pytanie, dlaczego w innych krajach członkowskich Rządy tak zabiegają o utrzymanie WPR. Wspólna Polityka Rolna to nie tylko dopłaty bezpośrednie, czyli I filar. To również II filar, gdzie mieści się Program Rozwoju Obszarów Wiejskich. Dzięki temu rolnicy mogą korzystać z takich działań, jak: Modernizacja gospodarstw rolnych, Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, mikroprzedsiębiorstwa i inne pozwalające dostosować rolnikom swoje gospodarstwa do standardów UE15 i konkurencji na jednolitym rynku. II filar to rozwój obszarów wiejskich, gdzie wykorzystywane są również środki na poprzez budowę lokalnych dróg, wodociągów, kanalizacji itd.

Ponadto rolnicy pobierając płatności bezpośrednie mają obowiązek utrzymania gruntów rolnych w dobrej kulturze rolnej, spełniając wysokie wymagania środowiskowe wykonują zabiegi agrotechniczne bez względu na często ujemny rachunek ekonomiczny swojej pracy. W ramach powyższych płatności rolnicy wprowadzają w swoich gospodarstwach szereg kosztownych wymogów związanych z zaleceniami Komisji Europejskiej poprzez dostosowanie produkcji rolnej do obowiązujących rozporządzeń i dyrektyw implementowanych odrębnymi przepisami prawa polskiego.

Biorąc ww. pod uwagę oraz fakt, że dopłaty bezpośrednie stanowią 50 proc. dochodów rolniczych i 60 proc. parytetu dochodów ludności wiejskiej w stosunku do pozostałych działań gospodarki, to bez dopłat bezpośrednich parytet dochodowy zmniejszy się do 30 proc., co doprowadzi do ubóstwa rolników w stosunku do innych grup społecznych – chyba że Rząd RP wprowadzi inne rozwiązanie wyrównujące różnice w dochodach.

Mając powyższe na względzie, proszę Pana Premiera, aby zwrócił się do członków Rządu z apelem o rozprawę wypowiedzi podczas publicznych wystąpień w mediach dotyczących trwającego procesu negocjacyjnego w sprawie uchwalenia i podziału budżetu UE w perspektywie 2014-2020 oraz zasad i przyszłości WPR.

Jednocześnie pragnę wyrazić głęboki niepokój i sprzeciw wobec tak formułowanego stanowiska i polityki Rządu w tym zakresie. W opinii samorządu rolniczego marginalizowanie znaczenia płatności bezpośrednich dla rozwoju gospodarki i utrzymania bezpieczeństwa żywnościowego Państwa jest głęboko naganne.

W związku z powyższym, ponawiam prośbę o spotkanie z Panem Premierem w celu przybliżenia problemów polskiej wsi.

MIR

Z wizytą we Francji

W dniach 27-30 listopada br. zarząd Małopolskiej Izby Rolniczej w składzie: prezes **Ryszard Czaicki**, wiceprezes **Karol Zachwieja**, członkowie: **Krystyna Janecka** i **Marek Boligłowa**, delegat na WZ KRIR **Jan Marek Lenczowski** oraz dyrektor **Henryk Dankowski**, przebywał na wyjeździe studyjnym zorganizowanym na zaproszenie Rady Regionu Rhône Alpes i Regionalnej Izby Rolniczej w Lyonie.

W czasie roboczych spotkań omawiano takie zagadnienia, jak: perspektywy rynku mleka po 2015 r.; gospodarowanie i zarządzanie ziemią rolną przez SAFER we współpracy z izbą rolniczą; sprzedaż bezpośrednia i tworzenie punktów sprzedaży oraz zasady funkcjonowania serwisu zastępstw dla rolników przebywających na zwolnieniach lekarskich lub wyjeżdżających na urlop. Podsumowano również dotychczasową współpracę z Regionem i tamtejszymi izbami rolniczymi, która koncentrowała się na takich tematach, jak: produkcja mleka i waloryzacja produktów mlecznych, agro-

turystyka, energia odnawialna oraz ekonomiczny aspekt funkcjonowania gospodarstw rolnych.

Wykłady i zajęcia praktyczne były realizowane w departamentalnych izbach: Sabaudia, Górna Sabaudia i Ain. Nasze obserwacje podczas wszystkich wizyt we Francji pozwalają na wysunięcie stwierdzenia, że panuje tam bardzo przychylna atmosfera dla rolników i organizacji rolniczych. Rolnicy są świetnie zorganizowani i na bieżąco próbują rozwiązywać pojawiające się proble-

my – przykładem może tu być organizacja rynku mlecznego po likwidacji kwot mlecznych. W czasie wizyty delegacja MIR przedstawiła propozycję dalszej współpracy, skoncentrowanej głównie wokół sprzedaży bezpośredniej, ochrony środowiska (Natura 2000), wspólnej reprezentacji na szczeblu UE oraz wymiany doświadczeń dotyczących rozwoju obszarów wiejskich, w tym sieci LEADER.

W 2012 r. Polska po raz dziewiąty uczestniczyła w programie „Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej”, który w całości jest finansowany ze środków unijnych. Bezpośrednie administrowanie programem powierzone zostało Agencji Rynku Rolnego, która jest odpowiedzialna m.in. za organizację postępowania przetargowego, proces rozliczeń finansowych, jak również odpowiada za logistyczną stronę całego przedsięwzięcia.

W realizacji Europejskiego Programu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (fr. PEAD) mogą uczestniczyć organizacje charytatywne wskazane w Obwieszczeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 kwietnia 2004 r. W Polsce status organizacji uprawnionej uzyskały: Federacja Polskich Banków Żywności, Caritas Polska, Polski Czerwony Krzyż oraz Polski Komitet Pomocy Społecznej. W celu dotarcia do jak najszerzej grupy osób potrzebujących, organizacje te wskazują każdego roku magazyny zlokalizowane na terenie całej Polski, do których mogą być dostar-

Agencja Rynku Rolnego

Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej

8 tys. lokalnych organizacji charytatywnych. Przekazano najuboższym 21 rodzajów artykułów spożywczych.

W 2012 roku w programie uczestniczyło 20 państw członkowskich UE, dla których Komisja Europejska na realizację programu PEAD przeznaczyła środki finansowe w wysokości 500 mln euro. Z ww. kwoty ok. 75,3 mln euro przydzielone zostało na realizację programu w Polsce.

W lutym 2012 roku opublikowane zostało Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 121/2012, które wprowadziło nowe zasady realizacji i finansowania programu. Program nie jest ściśle powiązany z rozdysponowaniem nadwyżek produktów z zapasów interwencyjnych. Środki finansowe przeznaczone na realizację programu były wykorzystane na zakup produktów żywnościowych na rynku. Obecnie jednym z celów programu jest zapewnienie zbilansowanej diety osobom potrzebującym. Zgodnie z zaleceniami Parlamentu Europejskiego i Rady, w ramach programu powinny być dystrybuowane artykuły z różnych grup towarowych, charakteryzujące się wysoką wartością odżywczą.

W ramach programu 2012 Agencja Rynku Rolnego zawarła umowy z 23 przedsiębiorcami na dostawy 17 różnych produktów do ponad 140 magazynów 4 organizacji charytatywnych na terenie całej Polski. Dostawy obejmują ok. 101,8 tys. ton artykułów spożywczych o wartości ok. 325,1 mln zł, (w tym artykuły zbożowe – ok. 31 proc., artykuły owocowo-warzywne – ok. 25 proc., artykuły mleczne ok. 23 proc., artykuły mięsne – ok. 17 proc., olej rzepakowy – ok. 4 proc.). Dostawy artykułów mlecznych realizowane są od marca do grudnia 2012 roku, natomiast dostawy pozostałych artykułów spożywczych od lipca 2012 roku do lutego 2013 roku.

Wszystkie produkty są specjalnie oznakowane – zawierają nie tylko informacje o producencie czy dacie przydatności do spożycia, ale też specjalne nadruki, w tym m.in.: informacje o tym, że artykuły dostarczane w ramach programu są finansowane ze środków UE oraz nie mogą być przeznaczane do sprzedaży.

Fot. Archiwum ARR

czane artykuły spożywcze. Produkty są dystrybuowane wśród osób najuboższych bądź przekazywane do rozdysponowania za pośrednictwem innych lokalnych organizacji społecznych zajmujących się osobami ubogimi i niedożywionymi.

Od 2009 r. znacznie wzrosła wartość środków finansowych przeznaczanych przez Komisję Europejską na realizację Programu w naszym

kraju. Obecnie Polska jest trzecim w kolejności państwem po Włoszech i Hiszpanii pod względem wielkości budżetu przeznaczanego na program.

W latach 2009, 2010 i 2011 do magazynów organizacji charytatywnych dostarczono odpowiednio – ok. 136,6 tys. ton, 131,5 tys. ton i ok. 134 tys. ton różnego rodzaju artykułów spożywczych.

W 2011 r., zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej, na realizację programu przeznaczono w sumie 480 mln euro, z czego ok. 75,4 mln euro przypadło w udziale Polsce. Wykorzystano 441,2 tys. ton zbóż oraz 15,7 tys. ton odtłuszczonego mleka w proszku wycofanych z zapasów interwencyjnych UE. Dla osób najbardziej potrzebujących przekazano w 2011 roku blisko 105 tys. ton artykułów spożywczych oraz 28,9 mln litrów mleka UHT o łącznej wartości 284,0 mln zł. Gotowe artykuły spożywcze dostarczane były na terenie całej Polski do 123 magazynów należących do trzech głównych organizacji charytatywnych, tj. do Federacji Polskich Banków Żywności, Caritas Polska i Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej. Organizacje charytatywne rozdzielały otrzymywane artykuły spożywcze bezpośrednio wśród osób najuboższych lub za pośrednictwem innych lokalnych organizacji charytatywnych i organizacji pożytku publicznego. Tym sposobem w 2011 r. pomoc żywnościowa została skierowana do blisko 4 mln osób najbardziej potrzebujących w Polsce. W jej dostarczaniu uczestniczyło ok.

www.arr.gov.pl

Telefoniczny Punkt Informacyjny ARR

22 661 72 72

Zespół Szkół w Gołdtkowie promuje chleb na zakwasie

Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Jadwigi Dziubińskiej w Gołdtkowie już po raz czwarty wziął udział w ogólnopolskiej kampanii „Tydzień chleba na zakwasie w szkole”, organizowanej przez Fundację Dobre Życie.

Celem kampanii jest podniesienie świadomości konsumentów, a w szczególności dzieci i młodzieży, na temat zdrowotnych właściwości chleba na zakwasie, wypiekanego tradycyjnymi metodami oraz zachęcenie do jego spożywania.

W dniach 16–23 października szkoły biorące udział w kampanii, każda według własnego pomysłu, promowały chleb na zakwasie.

Podsumowaniem akcji był „Dzień chleba i produktu regionalnego”, który na stałe już wpisał się w kalendarz uroczystości szkolnych. W tym roku przebiegał on wyjątkowo uroczysto. Swoją obecnością uświetnił go **Tadeusz Nalewajk** – Wiceminister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, którego zgodnie ze staropolską tradycją uczniowie powitali chlebem i solą. Po dokonaniu oficjalnego rozpoczęcia i powitaniu w murach szkoły zaproszonych gości, dyrektor **Krzysztof Nuszkiewicz** oddał głos młodzie-

ży. Uczniowie prozą i wierszem mówili o walorach chleba na zakwasie, podkreślali jego znaczenie w diecie człowieka i odwoływali się do historii, gdy chleb stanowił nie tylko nieodłączny element codziennych posiłków, ale i symbol dostatku i pomyślności. Młodzież przedstawiła również prezentację multimedialną pt. „Od kłosa po chleb powszedni” prezentującą historię wypieku chleba. Następnie, podczas projekcji filmu przygotowanego w ramach tegorocznej kampanii przez uczniów klasy III technikum kształcącego w zawodzie Technik żywienia i gospodarstwa domowego, zgromadzeni na uroczystości goście mieli niepowtarzalną okazję poznać tajniki powstawania „Gołdtkowskiego chleba na zakwasie”, który w 2010 roku otrzymał pierwszą nagrodę w konkursie o Laur Marszałka Województwa Mazowieckiego.

Zwieńczeniem uroczystości była degustacja chleba pachnącego cebulką i żurawiną oraz innych produktów wytwarzanych według tradycyjnej receptury w szkolnej pracowni gastronomicznej.

KN

W Kartuzach i Kościerzynie

Kazimierz Plocke, sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, 5 listopada spotkał się z rolnikami oraz samorządowcami w Kartuzach i Kościerzynie.

Organizatorem spotkań była Pomorska Izba Rolnicza. Debaty w Kościerzynie odbyły się przy współudziale Gminy Kościerzyna, Miasta Kościerzyna i powiatu kościerskiego.

Wiceminister omówił przyszłość Wspólnej Polityki Rolnej i odpowiedział na pytania oraz wysłuchał zgła-

szanych problemów. Uczestnicy debaty interesowali się przede wszystkim rynkiem trzody chlewnej, przyszłością systemu kwotowania mleka, planowanym podatkiem dochodowym w rolnictwie i przyszłością programów rolnośrodowiskowych.

Rolnicy podjęli także dyskusję na temat melioracji rzek Wierzyca i Czarnej Wody, pytając się o możliwość przesunięcia na ten cel środków z Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych Wojewód-

stwa Pomorskiego do Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku. Sygnalizowano problemy związane z szacowaniem szkód łowieckich i wypłatami odszkodowań przez łowców. **Zenon Bistram**, prezes Pomorskiej Izby Rolniczej poinformował o stanowisku Izby, która proponowała wprowadzenie obowiązkowych ubezpieczeń dla kół łowieckich z dopłatą ze Skarbu Państwa. Szacowaniem szkód zajęliby się wówczas biegli z firm ubezpieczeniowych.

PIR

ROLTOP
MASZINY ROLNICZE
I KOMUNALNE

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia, życzymy naszym klientom i sympatykom, Świąt białych, pachnących choinką, skrzypiących śniegiem pod butami, spędzonych w ciepłej, rodzinnej atmosferze, dających radość i odpoczynek. W nowym 2013 roku życzymy dużo zdrowia, dalszych sukcesów oraz spełnienia marzeń!

OSIUSZ PARIK SAME Kverneland FH PICHON FUCHS SIPMA SaMASZ Maszyni

Cedry Małe ul. Wiślana 4, 83-020 Cedry Wielkie, tel./fax. /0-58/ 68-36-115, www.roltop.pl

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 unowocześnia polską wieś

Realizacja wdrażanego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa unijnego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 dobiega końca. Przyniosła ona znaczące efekty. Do połowy 2012 roku Agencja wypłaciła beneficjentom blisko **36 mld zł**, a z całego budżetu PROW 2007-2013, wynoszącego ponad 70 mld zł, już około **90%** środków zostało zagospodarowanych m.in. w ramach podpisanych przez ARiMR umów.

Najbardziej widoczne rezultaty przyniosło działanie „Modernizacja gospodarstw rolnych”, z którego około 36 tys. rolników otrzymało z Agencji wsparcie w wysokości **5,2 mld zł**, co umożliwiło inwestycje, których wartość wyniosła około 8 mld zł. Rolnicy kupili m.in. blisko **25 tys. ciągników**, **około 196 tys. maszyn** i urządzeń rolniczych oraz zrealizowali **przeszło 2 tys.** inwestycji budowlanych. Pieniądze z PROW 2007-2013 unowocześniły też dziesiątki firm zajmujących się przetwórstwem żywności oraz umożliwiły utworzenie na terenach wiejskich w sumie **około 21**

czesnych gospodarstw. Co roku ponad 700 tys. rolników, korzysta z dopłat do gospodarowania na terenach „trudnych do gospodarowania” i górskich. Dzięki temu nie zaniechano produkcji na 7,3 mln hektarów, czyli na połowie arealu Polski. Prowadzenie upraw ekologicznych na obszarze ok. 2,5 mln hektarów i zalesienie 62 tys. hektarów najgorszych gruntów oraz zachowanie tradycyjnego krajobrazu terenach wiejskich było również możliwe dzięki pieniądзом tego Programu. Podobnie jak „Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności” oraz powstanie i funkcjonowanie wielu rolniczych grup producenckich. Program pozwolił również na odbudowanie potencjału produkcyjnego w setkach gospodarstw rolnych, zniszczonych przez klęski żywiołowe. Dla konsumentów istotne

W całym kraju są widoczne efekty działań w ramach PROW 2007-2013, których realizację ARiMR powierzyła samorządom

Dzięki pieniądзом z PROW 2007-2013 wybudowano dotychczas ponad 2 tys. różnych budynków służących do produkcji rolniczej.

Na wsi powstały też tysiące nowych, czasami nietypowych miejsc pracy, np. w warsztatach samochodowych czy w reklamie.

tys. nowych stanowisk pracy niezwiązanych z rolnictwem. Młodzi i dobrze wykształceni rolnicy, którzy otrzymali po 75 tys. zł premii na samodzielny start zawodowy, **mogli stworzyć 22 tys. nowo-**

jest, że wraz z dopłatami bezpośrednimi, środki z PROW 2007-2013 zapewniają utrzymanie stosunkowo niskich cen żywności oraz jej dobrą jakość.

wojewódzkim. Z działania „Odnowa i rozwój wsi” Agencja wypłaciła **1,7 mld zł, wspierając około 5 tys. inwestycji**. Powstały setki placów zabaw, wybudowano bądź odnowiono wiele świetlic wiejskich, zakupiono do nich wyposażenie, instrumenty i stroje, odnowiono centra wielu miejscowości. Jakość życia na obszarach wiejskich poprawiają projekty wspierane w ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”, z którego wypłacono **ponad 2,7 mld zł**. Przeznaczono je na budowę: wodociągów, kanalizacji, systemów segregacji odpadów, wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych oraz na budowanie targowisk pod szyldem „Mój Rynek”. Do tej pory najwięcej inwestycji dotyczyło gospodarki wodno-ściekowej, a jeden z projektów obejmował budowę ponad 100 oczyszczalni ścieków.

Wdrażanie PROW 2007 - 2013 trwa. Przez cały czas można składać wnioski o przyznanie pomocy z następujących działań: „Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności”, „Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów” oraz „Grupy producentów rolnych”.

WIĘCEJ INFORMACJI: pod bezpłatnym numerem infolinii **0-800-38-00-84, czynnej 7 dni w tygodniu w godz. 7 – 21**; na stronach internetowych: www.arimr.gov.pl oraz www.minrol.gov.pl; a także w oddziałach regionalnych i biurach powiatowych ARiMR.

ROLNICZY NEWS

Wielkopolska Izba Rolnicza planuje uruchomić mailing pod roboczym tytułem „rolniczy news”. I w ten sposób drogą e-mailową będzie przekazywać najważniejsze informacje dotyczące zagadnień rolniczych, które mogą przydać się zainteresowanym rolnikom.

Wszystkich zainteresowanych otrzymaniem informacji z Wielkopolskiej Izby Rolniczej prosimy o przesłanie e-maila o tytule: „Zgoda na news” na e-mail: news@wir.org.pl – mówi Piotr Walkowski, prezes Wielkopolskiej Izby Rolniczej.

WIR

CENTRALA NASIENNA Sp. z o.o. w SIERADZU

98-200 Sieradz ul. P.O.W. 30, tel. (43) 827 1331, fax (43) 827 1359, sklep (43) 826 3039
(Filia) 98-100 Łask, ul. Żeromskiego 74,
tel./fax (43) 675 2209, sklep (43) 675 2055, tel. kom. 664 143 229
e-mail: centralanasiennasp.zoo@wp.pl

OFERTA HANDLOWA – 2012/2013

I Sadzeniaki ziemniaka

- bardzo wczesne: Arielle, Colette, Denar, Impala, Lord, Miłek, Viviana;
- wczesne: Bellarosa, Bila, Natasha, Owacja, Vineta;
- średnio wczesne: Irga, Sante, Satina, Tajfun, Tetyda;
- średnio późne: Bryza, Jelly;
- inne odmiany hodowli krajowych i zagranicznych.

II Zboża ozime

- pszenica: Akteur, Bamberka, Banderola, Bogatka, Cubus, Mewa, Muszelka, Sukces, Tonacja;
- jęczmień: Holmes, Gloria, Souleyka;
- pszenżyto: Borwo, Cosinus, Flavius, Fredro, Grenado, Leontino;
- żyto: Dańkowskie Złote, Dańkowskie Diament, Arant, Balistic F1, Palazzo F1, Visello F1.

III Zboża jare

- pszenica: Brawura, Nawra, Ostka Smolicka, Parabola, Tybalt, Werbena;
- jęczmień: Eunova, Iron, KWS Olof, Nagradowicki, Promyk, Skarb, Skald, Stratus, Suwren;
- owies: Bingo, Sławko, Zuch, Haker;
- pszenżyto: Dublet, Nagano, Milewo;
- żyto: Bojko.

IV Trawy

- mieszanki trawnikowe, drogowe i pastewne;
- poszczególne gatunki traw.

V Inne rolnicze

- motylkowate drobnonasienne: koniczyny, lucerny, seradela;
- strączkowe: grochy, łubiny, wyki, bobiki;
- pozostałe: gorczyca, rzepa ścierniskowa, rzepik, słonecznik, kukurydza, facelia, mieszanki poplonowe.

VI Prowadzimy kontraktacje upraw nasiennych

- traw: życic (wielokwiatowa, wielokwiatowa westerwoldzka, trwała), kostrzew (czerwona, trzcinowa), wiechlina łąkowej;
- zbóż i ziemniaków;
- innych (facelii błękitnej, koniczyny czerwonej, gorzycy, łubinów, grochów, wyki).

Gwarantujemy wysoką jakość i konkurencyjne ceny. ZAPRASZAMY !!!

wolf wolf
SYSTEM HAUS
idealne rozwiązania
dla rolnictwa

- zbiorniki żelbetowe-cylindryczne dla biogazowni
- żelbetowe zbiorniki na gnojowicę
- zbiorniki p.poż i na wody opadowe
- żelbetowe zbiorniki dla oczyszczalni ścieków

- silosy na kiszonki, na ziarno i pasze
- silosy na biomase, trociny i pyły drzewne
- zbiorniki i silosy na wszelkie materiały płynne

DOSTOSUJEMY NASZE ZBIORNIKI DO WASZYCH WYMAGAŃ TECHNICZNYCH I EKONOMICZNYCH PROJEKTY TYPOWE DLA ŚREDNIC OD 2,5m do 40m

**DORADZIMY
ZAPROJEKTUJEMY
DOSTARCZYMY
WYBUDUJEMY**

Wolf System Sp. z o.o.,
ul. Budowlana 17, 41-100 Siemianowice Śl.,
tel.: +48 32 6053 700, fax: +48 32 6053 715,
e-mail: mail@wolfsystem.pl

www.wolfsystem.pl

Przedsiębiorstwo Przemysłowo-Handlowe HETMAN Sp. Z o.o.

NIEODPŁATNY ODBIÓR I UTYLIZACJA PADŁYCH ZWIERZĄT *

UNIESKODLIWIANIE ODPADÓW POCZODZENIA ZWIERZĘCEGO I ROŚLINNEGO, PRZETWARZANIE ODPADÓW (BIOMASY) NA ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ

TELEFONY KONTAKTOWE CZYNNIE CAŁĄ DOBĘ
DO NAS WSZĘDZIE BLISKO DZWOŃ - tel. 24 282 16 53, 56 683 25 62, kom. 662 041 241

PUNKTY DYSPOZYCYJNE

SPALARNIE ODPADÓW ZWIERZĘCYCH OLSZÓWKA 87-400 GÓLUB-DOBRYŃ TEL. 56 683 25 62, KOM. 515 204 663	ZAKŁAD POŚREDNI SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE 89-400 SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE TEL. 52 388 22 28, KOM. 515 204 646	ZAKŁAD POŚREDNI UNIN 08-400 GARWOLIN TEL. 25 683 05 29, KOM. 515 204 645	BAZA TECHNICZNA - BEDLNO 24 99-311 BEDLNO TEL/FAX. 24 282 15 53
ZAKŁAD UTYLIZACJI FALBORZ 87-880 BRZEŚĆ KUJAWSKI TEL. 54 252 13 87	PUNKT DYSPOZYCYJNY FLORIANÓW 99-311 BEDLNO TEL. 24 282 16 53, KOM. 662 041 241	PUNKT DYSPOZYCYJNY ANTONIEWO 89-310 ŁABISZYN TEL. 52 384 44 43	ZAKŁAD POŚREDNI FRANCISZKOWO 09-300 ŻURMIN TEL. 23 676 76 09

*- Przedsiębiorstwo działa zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego dotyczących pomocy publicznej na utylizację padłych zwierząt art. 16 rozporządzenia Komisji (WE) 1857/2006
- w zakresie prawa krajowego dofinansowanie kosztów utylizacji padłych zwierząt jest udzielone na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009r. W sprawie niektórych zadań ARiMR (Dz. U. Nr. 22 poz. 121 z późn. zm.)
Działając z myślą o Polskim Rolnictwie oferujemy:
- Szybkie terminy odbiorów
- Wyspecjalizowane środki transportu zapewniające łatwy i szybki załadunek
- Pełny monitoring padłych przeżuwaczy w zakresie badań na BSE
- Profesjonalną i wyspecjalizowaną kadrę, zapewniającą fachową obsługę